

Tóth Gy. László

Szönyegbombazás

tásban Orbán Viktort egyenesen *Hitlerhez* hasonlította, ami még egy vezető lélekűváltól is szép teljesítmény. Veér András legutóbb a Népszavában (Négyparti dilemmák, 1998. február 23.) aktivizálta és aktualizálta a Fidesz elleni gyűlöletét, ami mozgalmas politikai pályafutásán végigtekintve valószínűleg az egyetlen biztos kapaszkodó. Veér András az MSZMP-ben kezdte karrierjét, majd kereszténydemokratákként folytatta politikusi pályafutását, amit egy alelnökség követett a bizonytalan identitású Köztársaság Pártban, majd 1994 után mentálhigiénés kormánybiztosként tűnt fel az MSZP-SZDSZ koalíció kormányzati apparátusában, pontosabban a szocialista vezetésű egészségügyben. Korábban szövegíró volt az időközben erkölcsileg csúfosan megbukott, úgynevezett Demokratikus Chartának és egyik alapítója a Láthatatlan Kollégiumnak is. Legutóbb pedig az SZDSZ országos listáján találkozhattunk a nevével. Ennek megfelelően legújabb írásában biztosra veszi az MSZP választási győzelmet, de ebből – szerinte – csak akkor lehet igazán hatékony demokrácia és demokratikus kormányzás, ha a szakértelem és a megbízhatóság pártjaként megismert SZDSZ is komoly kormányzati tényezővé válik. Megemlíti még, hogy az MSZP mai vezetői már a Kádár-korszakban is „tudatosan” viselkedtek, ezért az igazi veszélyt a gátlástalan BIT és a Fidesz jelentik. Nagyon hasonlítanak egymásra, aminek – mégiscsak pszichológusokkal – természetesen a szocializáció az oka. De egy pszicháter ide már kevés, mert Veér András kormánybiztos alábbi állításait egy átlagos, józan olvasó aligha képes a valóságból levezetni, vagy tényekkel alátámasztani. Például: a Fidesz „örökre kizárná a külföldieket (az imperialistákat) a földvásárlásból.” Veér András vagy szándékosan állít valótlanosságot, vagy ténylegesen fogalma sincs a Fidesz földkérdéssel kapcsolatos álláspontjáról. Ez utóbbi esetben viszont elvárható lenne, hogy vagy ne írjon a témáról, vagy előtte tájékozódjon. Hasonlóan „eredeti” álláspont, miszerint a Fideszben egyre erősödik a meglevő kádárista attitűd, illetve, hogy a Fidesz magatartása a *Kádár* előtti legsötétebb időszakot idézi. E furcsa magatartás okát Veér András pszichiáter abban vélte megtalálni, hogy a fideszesek a Kádár-rendszer vége felé még fiatalok és (már) ellenzékiek voltak. A kormánybiztos arról nem szól, hogy akkor vajon a mostani SZDSZ-esek miért nem lettek mindannyian rákosisták? A kérdés szűken vett szakmai szempontból már csak azért is rendkívül érdekes, mert mint köztudott, jó néhány SZDSZ-es politikus és értelmiségi nőtt fel kommunista funkcionárius családban, ezért szocializációjuk következtében nagyobb esélyük volt az antidemokratikus magatartásformák elsajátítására. Persze, valószínűleg ők is „tudatosan” nőttek fel, az egykori MSZMP vezérkarához hasonlóan... Veér András pszichiáter ellentmondásos gondolatmenetéből is látni: mennyire kockázatos dolog a hatalmat mindenáron kiszolgálni és mindig mindent aktualizálni.

Mint már utaltunk rá, a Magyar Hírlapban és a Népszavában hagyományosan van a Fidesz-ellenességnek, ami többnyire együtt jár az SZDSZ dicsőítésével. A Magyar Hírlap szerény képességű publicistái szerint a Fidesz a „nemzeti” megjelölésről áttért a „polgári értékek címszavára” csak hogy – szerintük – minden párt polgári, és nem értik, hogy a Magyar Szocialista Párt milyen értelemben és miért lenne szocialista? Nemrégiben *Eörsi István* (SZDSZ OT-tag) és *Várkonyi Tibor* visszaigazolással kétségkívül erősödött a lap Fidesz-ellenes irányvonala. Tipikusnak tekinthető *Kozák Márton* helyzetelemzése (SZDSZ: a hiányzó váltópárt; Népszava, 1998. február 28.), aki szerint az erősen kádárista kötődésű MSZP nyomasztó túlsúlya fenyeget, ugyanakkor vele szemben egy „zsákutcás”, elavult, esélytelen jobboldal áll. Látja, hogy a tömegek még nem akarják az SZDSZ-t a fő hatalomba emelni, de azért azt még nem látja eldöntöttnek, hogy melyik párt lesz képes az MSZP-t leváltani. A Fidesz-MPP „sokkal inkább virtuális, mint valóságos váltópárt”. Átmeneti sikereinek titka a párt „átpozicionálása”, amit támogatottságának csökkenése követ majd. De nem kell kétségbeesni, mert az SZDSZ feladata „a megkopott identitás visszaszerzése”. *Kozák* szerint ez az „intellektuális néppárt” (=szürkeállomány) fel fog támadni. Ad-

dig is *Tölgyessy Péterben* lehet bízni: „a magyar demokrácia óriási nyeresége lenne, ha új pártja az ő képére formálódna.” (Sic!) De *Tölgyessy* belépése a Fideszbe nem csak *Kozák Márton* tartja izgalomban. „*Tölgyessy* nyilvánvalóan azzal számol – írja *Révész Sándor* –, hogy a választások után az ismételt ellenzékben rekedt Fidesz már eléggé frusztrált lesz a pályamódosításhoz, s ebben vezető szerepet juthat neki, miután megtette a magáét a kampányban, s koncepciója is van a pályamódosításhoz.” (Érdekegyesítés; Népszava, 1998. március 4.) Ezek szerint *Tölgyessy Péter* lenne a Fideszben az a bizonyos ötödik hadosztály? Ellentétek szításához az ilyen alaptalan találgatások, híresztelések nélkülözhetetlenek.

Tárgyilagos tájékoztatásnak tehát szinte nyoma sincs, s alig létezik hír kommentár nélkül. Ha bárki megnézi például a 168 óra című lap néhány számát, jellemző képet kap a magyar médiumok helyzetéről: a szerzők, de még az interjúalanyok 90 százaléka is nagy valószínűséggel szocialista vagy szabad demokrata politikus vagy értelmiségi. Őket egészítik ki a kripto-balliberális független értelmiségiek. A tényyszerűség kedvéért nézzük, mi található a *Kritika* című társadalomelméleti és kulturális havilap legújabb, áprilisi számában. Először is *Konrád György* (SZDSZ OT-tag) köszönti születésnapja alkalmából *Szelényi Ivánt*, míg *Gombár Csaba* *Hankiss Elemérhez* intézett „levélfélét” hasonló okokból. Ezen kívül négyoldalas interjút olvashatunk *Magyar Bálinttal*. (A jobb megismerés kedvéért *Magyar Bálint* három fényképen is látható.) A *Soros Alapítvány* történetéről szóló közel öt oldal. Akinek ennyi nem volt elég, olvasson bele *Mátyás Győző* tárgyilagosnak aligha nevezhető írásába. Idézem: „Lehetett is gyomortájékon érezni a remegést, amikor a késő Kádárkor tipikus bulistái: a ranglétrán a közepmagasba emelkedett hivatalnokok, zsíros perék szakpatvaristái, vendéglátós séfek az addigi „eceltársak éjjen a cuclista jövőnk” lözungsja helyett iparkodva keresztény-nemzeti-konzervatív-demokráciáznak kezdtek. Noha tudta mindenki, továbbra is leginkább csak a jussorsa igazgatta őket.” Aki az MSZP-SZDSZ koalíció leleplező négy éve után sem képes kényszerképzeteitől megszabadulni, és a valós társadalmi-gazdasági folyamatokra reflektálni, azt nem érdemes sem minősíteni, sem vitapartnernek tekinteni. Ugyanebben a számban – ilyen meglepő szövekvörnyezetben – *Debre-czeni József* siratja egykori önmagát, az MDF-es nemzeti liberálist.

A példák vég nélkül sorolhatók. *Bolgár György* például Kádár után szerződött az MSZP-SZDSZ koalíció szolgálatába, amit az idén *Táncsics Mihály-díjjal* honoráltak. *Bolgár Beszéljünk meg!* című rádióműsora jó példája a rafinált, indirekt manipulálásnak, a vélemények gondos megválogatásán alapuló „közvélemény” mesterséges kialakításának. Jellemző, hogy az ORFI visszaadásának kérdése kapcsán *Bolgár* fölöslegesnek tartotta elmondani, hogy korábban a gyógyítást és a szegényekről való gondoskodást mindenütt vallási intézmények kezdeményezték. Egy másik adásban pedig azt állította, hogy a lenyelek meg az oroszok a „társadalmi meg a civilizációs és anyagi fejlődés alacsonyabb fokán állnak, és azért magasabb még a népszaporulat”. Hogy mit szólnak lengyel barátaink az ilyen szintű rádiózáshoz, a *Bolgár-féle* társadalmi fejlődés alacsonyabb fokán – azt egyelőre nem tudni. Mint ahogy sokan csodálkoztak a *Pethő Sándor-díj* odaítélésakor is, hiszen *Rádai Eszter*ről köz tudott, hogy az SZDSZ-es médiakommandó lelkes tagja. Az pedig a magyar politológusokon kívül az egész magyar szellemi élet szegénye, hogy 1998-ban *Kulcsár Kálmán* *Bibó István*-díjat adott át annak az *Agh Attilának*, aki nemrégiben még – öntudatos kommunista lévén – szocializmus-ellenesnek és értéktelennek nyilvánította *Bibó* munkásságát.

A családott polgárok nagy része szerint hazánkban nem történt rendszerváltozás, mindössze néhány játékszabály változott. Sajnos, ez a médiára igaz leginkább. Az érvényesülés pedig ugyanúgy a protekciótól és az urambátyám kapcsolatoktól függ, mint a Kádár-rendszer kisfűlű és korrupt világában. Így vélekedett a megkérdezettek 78%-a. Ennél lehangolabb tény aligha létezik ma hazánkban.

Mindettől függetlenül az ellenzéki pártoknak tudniuk kell ellenséges médiaközegben létezni, és a megismétlődő „szönyegbombazások” ellenére mindent el kell követniük a májusi választások megnyerése érdekében.

A SZERZŐ POLITOLÓGUS, PUBLICISTA

Tárgyilagos tájékoztatásnak tehát szinte nyoma sincs, s alig létezik hír kommentár nélkül.

A közszolgálati televízió híradójában 1998. április 9-én *Magyar Bálint* kultuszminiszter és SZDSZ-es ügyvivő szolt a választókhoz. Szerinte a Fidesz kommunizmust akar, szocialisták nélkül. Az ugyancsak közszolgálati rádió félóránként tudatta az ország lakosaival, hogy a bíróság felmentette ugyan *Szolnok* polgármesterét – aki egyúttal a Fidesz Országos Választmányának is az elnöke – minden ellene felhozott vád alól, de a Népszabadság értesülése szerint a rendőrség egy 1994-es vesztegetési ügy kapcsán újabb vizsgálatot kezdeményezett *Várhegyi Attila* ellen. Sehol semmi kézzelfogható bizonyíték, lehet, hogy vizsgálat sem indult, de a hír így is jócskán árthat az ellenzéknek, hiszen elég, ha sikerül megingatni a választót: lehet, hogy nemcsak az ÁPV Rt. és „a világ korrupt” (*Suchmann Tamás*), de már a fideszesek is?

A lejáratsnak egy egészen más típusú eszköze volt a Népszabadság 1998. április 9-én megjelent száma, melyben rövid – fényképpel is illusztrált – beszámolót olvashattunk a Fidesz-Magyar Polgári Párt egyik, a Pesti Vigadóban tartott előző napi rendezvényéről. A „Programot ad a miniszterelnökjelölt” képaláírás fölötti fotón, furcsának tűnő díszletek között egy alig felismerhető törpe ágál. Egy ilyen embert nyilvánvalóan nem lehet komolyan venni. Azt persze a Népszabadság vezetői is tudják, hogy elönytelen, torz kép bárkiről és bármiről készíthető, de *Horn Gyuláról* vagy *Pető Ivánról* mégsem láthattunk eddig annyira előnytelen fotót, mint most *Orbán Viktortól*. De az Orbán- és a Fidesz-ellenesség nem csak a Népszabadság sajátja. A 168 óra, a Magyar Narancs, a Magyar Hírlap és a Népszava méltó társai a Magyar Hírlap és a Népszava című társai a Magyar Hírlap és a Népszava lapjában fideszesek baloldali liberális árukként szerepelnek, addig például a Magyar Hírlap néhány évvel ezelőtt egyik publicistikájában lényegében nácinak minősítette a Fidesz egyik alelnökét. A Népszavában a változatos politikai előéletű *Veér András* pszichiáter egyik zavaros eszmeftutta-

SZDSZ-közlöny mellett kampányjegy

MEDIA

X324

Cum